

ΚΥΣΤΙΚΗ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΩΣΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΣΙΤΟ

Ο εχινόκοκκος (*Echinococcus granulosus*) είναι ένα μικρό παράσιτο (ταινία), που το μήκος του συνολικά δε ξεπερνάει το ένα εκατοστό. Αποτελείται από την κεφαλή (σκληροκεφαλή) και το σώμα, το οποίο χωρίζεται σε 3-4 τμήματα (τις προγλωττίδες), το τελευταίο από τα οποία είναι γεμάτο με τα αυγά του παρασίτου.

ΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΞΕΝΙΣΤΕΣ ΚΑΙ Η ΕΝΤΟΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ

Τελικός ξενιστής ενός παράσιτου χαρακτηρίζεται το ζώο ή/και ο άνθρωπος όπου το παράσιτο ενηλικιώνεται. Για τον εχινόκοκκο, τελικός ξενιστής είναι ο σκύλος και τα άλλα κυνοειδή στα οποία βρίσκουμε την ενήλικη ταινία να παρασιτεί στο λεπτό του έντερο.

ΟΙ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΞΕΝΙΣΤΕΣ ΚΑΙ Η ΕΝΤΟΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ

Τους ενδιάμεσους ξενιστές του εχινόκοκκου (στους οποίους βρίσκεται η προνυμφική μορφή του παρασίτου) αποτελούν πολλά ζωικά είδη, κυρίως όμως τα οπληφόρα θηλαστικά (πρόβατα, αίγες, βοοειδή, βουβάλια, χοίροι, ιπποειδή, άγρια μηρυκαστικά), τα μαρσιποφόρα, αλλά και ο άνθρωπος. Στη χώρα μας ο πιο σημαντικός ενδιάμεσος ξενιστής είναι το πρόβατο. Η προνυμφική μορφή του εχινόκοκκου είναι μία κύστη που ονομάζεται υδατίδα ή εχινόκοκκική κύστη. Η υδατίδα κύστη μπορεί να ξεπερνά τα 20 cm σε διάμετρο αναπτύσσεται σε διάφορα όργανα, κυρίως όμως στο συκώτι και στους πνεύμονες. Στο εσωτερικό της υδατίδας κύστης υπάρχουν εκατοντάδες σκληροκεφαλές που μπορούν να εξελιχθούν σε ενήλικες ταινίες όταν φτάσουν στο έντερο του σκύλου.

Η ΜΟΛΥΝΣΗ

Ο σκύλος και οι υπόλοιποι τελικοί ξενιστές μολύνονται όταν καταναλώνουν σπλάχνα των ενδιάμεσων ξενιστών που περιέχουν τις υδατίδες κύστες. Τα πρόβατα και οι άλλοι ενδιάμεσοι ξενιστές (συμπεριλαμβανομένου του ανθρώπου) μολύνονται με την κατανάλωση των αυγών του παρασίτου που αποβάλλονται στο περιβάλλον μέσω των κοπράνων των σκύλων (τελικού ξενιστές).

Ο ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Το ενήλικο παράσιτο εντοπίζεται στο έντερο των τελικών ξενιστών (σκύλος) και απελευθερώνει τα αυγά του στο εξωτερικό περιβάλλον, μέσω των κοπράνων, μολύνοντας το έδαφος, τις βοσκές, τα φρούτα και τα λαχανικά. Τα αυγά αυτά, όταν καταναλωθούν μαζί με την τροφή από τους ενδιάμεσους ξενιστές (πρόβατα/άνθρωπος), εκκολάπτονται στον αυλό του εντέρου και απελευθερώνεται η ογκόσφαιρα, η οποία διαπερνά το τοίχωμα του εντέρου, και μέσω της κυκλοφορίας του αίματος εγκαθίσταται σε διάφορα όργανα και ιστούς, όπου και εξελίσσεται σε υδατίδα κύστη. Τα κύρια σημεία στα οποία εντοπίζονται οι υδατίδες κύστες είναι το συκώτι και οι πνεύμονες (80% των περιπτώσεων), ενώ λιγότερο συχνά τις βρίσκουμε στον εγκέφαλο, στο μάτι, στους μύες κ.α. Ο βιολογικός κύκλος του παρασίτου ολοκληρώνεται όταν ο τελικός ξενιστής (σκύλος) καταναλώσει με τα μολυσμένα σπλάχνα τις υδατίδες κύστες, που όταν φτάσουν στο έντερο, απελευθερώνουν τις σκληροκεφαλές και εξελίσσονται σε ενήλικα παράσιτα.

Η ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Ο σκύλος και τα πρόβατα είναι συνήθως ασυμπτωματικά. Στον άνθρωπο, τα συμπτώματα ποικίλλουν και έτσι η νόσος κυμαίνεται από ασυμπτωματική έως πολύ σοβαρή, δυνητικά θανατηφόρος. Η βαρύτητα των συμπτωμάτων εξαρτάται από τη θέση, τον αριθμό και την εξέλιξη των υδατίδων κύστεων στα όργανα που αναπτύσσεται. Η ρήξη της υδατίδας κύστης προκαλεί εξάπλωση της μόλυνσης σε πολλά όργανα και ιστούς του σώματος ενώ μπορεί να οδηγήσει και στον θάνατο μέσω της σοβαρής αναφυλακτικής αντίδρασης που πολλές φορές ακολουθεί.

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Ο άνθρωπος, όπως όλοι οι ενδιάμεσοι ξενιστές, μολύνεται όταν θα καταναλώσει αυγά του εχινόκοκκου που βρίσκονται σε ατελώς πλυμένα λαχανικά, φρούτα, το έδαφος και το νερό. Τα αυγά αυτά είναι ιδιαίτερα ανθεκτικά στο εξωτερικό περιβάλλον όπου μπορούν να παραμείνουν ενεργά για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Οι σκύλοι μολύνονται με την κατανάλωση σπλάχνων των ενδιάμεσων ξενιστών, μολυσμένων με υδατίδες κύστες.

Οι σκύλοι αποβάλλουν τα αυγά του παρασίτου στο εξωτερικό περιβάλλον μέσω των κοπράνων τους.

Τα αυγά μολύνουν τις βοσκές, τα φρούτα, τα λαχανικά, το έδαφος και το νερό.

Οι άνθρωποι μολύνονται με την κατανάλωση των φρούτων και των λαχανικών, που είναι μολυσμένα με τα αυγά.

Τα φυτοφάγα ζώα μολύνονται με την κατανάλωση μολυσμένης βοσκής.

Τα φυτοφάγα ζώα αναπτύσσουν υδατίδες κύστες κυρίως στο ήπαρ και στους πνεύμονες.

Μαζί μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε

